

Şabat'ı geleneksel olarak nasıl kutluyorsunuz?

Neredeyse hiç mola verilmeyen ve her yerde ve her zaman ulaşılabilir olduğumuz nefes nefese dünyamızda Şabat kavramı anakronik değil mi?

Şabat, yaratılıştan bu yana her yedi günde bir geri dönmüş olsa da, kendiliğinden gerçekleşmez. Biz insanlar tarafından aktif olarak onurlandırılmazsa fark edilmeden geçebilir. Ama bunu nasıl yapıyorsunuz? Böylesine özel bir günü nasıl kutlarsınız?

Şabat'ın temel özelliği çalışmadan dinlenmektir. Bu günde insanlar herhangi bir yaratıcı faaliyette bulunmayarak ve dinlenerek Tanrı'yı taklit etmelidir. Şabat dinlenmesi, yeni bir şey yaratma veya var olanı değiştirme isteğinden kaçınmak anlamına gelir. "Çalışma" ile neyin kastedildiğinin tanımı Mişna'da (Cilt Şabat 7:2) başlangıç noktasına sahiptir. Burada kaçınılması gereken 39 özel faaliyet sıralanır. Bunlar arasında inşaat, tarım (örneğin ekim, hasat, demet bağlama, meyve okuma), tekstil ve deri üretimi (dokuma, eğirme, dikiş, tabaklama, parşömen yazma ve dağlama, vb.), yiyecek hazırlama (öğütme, eleme, yoğurma, pişirme), ateş yakma veya söndürme gibi işler yer alır. Ayrıca taşıma, yani nesnelere evin dışına taşınması ve "son çekiç darbesi", yani sadece birkaç adım olsa bile bir görevin tamamlanması da buna dâhildir.

Bu faaliyetlerin birçoğu günümüzde artık çoğu insanın hayatının bir parçası değildir, bu nedenle bazıları uyarlanmıştır. Örneğin, modern zamanlarda ateş yakmak ya da söndürmek elektrik kullanımına aktarılmıştır. Ortodoks Yahudiliğe göre, bir devrenin kapatılması ya da iptal edilmesi "ateş" ile eşdeğerdir. Bu nedenle, açma ve kapama önceden programlanmış zamanlayıcılar tarafından gerçekleştirilmediği sürece elektrikli aletlerin aktif kullanımı hariç tutulmaktadır. Hangi faaliyetlerden kaçınılması gerektiği konusunda farklı görüşler vardır; örneğin elektrikli cihazlar ve motorlu taşıtlar da fiziksel eforu hafifletmeye ve Şabat'ın keyfini artırmaya yardımcı olabilir. Liberal Yahudilik de Şabat'a ilahi bir emir olarak saygı duyar, ancak hangi faaliyetlerin Şabat fikrine uygun olup olmadığı her kişinin özerk kararına bağlıdır. Örneğin, birçok kişi sinagoga başka bir şekilde

(en azından makul bir maliyetle) gidemediği için araba veya toplu taşıma kullanmaktadır. Şabat'ta geleneksel yasaklara ve emirlere uyma yelpazesi çok geniştir. Ancak herkes, hayat kurtarmak için gerekli olduğu anda (Pikuah Nefes) halahik (=dini hukuk) yasakların çiğnenebileceği ve çiğnenmesi gerektiği konusunda hemfikirdir.

Dinlenme ve yenilenme fikri Şabat'ı kutlamanın tüm yollarına rehberlik eder. Birçok aile için ortak yemekler Şabat'ın odak noktasıdır. Cuma akşamı ve Cumartesi sabahı dualarıyla sinagog da Şabat'ı dini bir şekilde uygulayan insanlar için bir odak noktasıdır. Şabat duaları, Tevrat'ın haftalık bölümünün (Musa'nın Beş Kitabı) okunması ve Tevrat'ın incelenmesi önemli unsurlardır, ancak çoğu kişi sinagog cemaatinin sosyalliğinden de etkilenir. Diğerleri için ise dinlenme ve boş zaman geçirme günüdür. Şabat, Yahudi yaşamının ritmini belirler ve günlük yaşamın koşuştırması içinde çoğu zaman yeri olmayan özgür alanlar açar.